

UNIVERZITA PALACKÉHO

Cyrlometodějská teologická fakulta

Univerzitní 22, 771 11 Olomouc

Posudek vedoucího práce

Jméno a příjmení studenta: **Bc. Ondřej MIKULAŠTÍK**

Studijní program: **Teologie**

Forma studia: **Kombinovaná**

Obor/kombinace: **Teologické nauky (TENAN)**

Téma diplomové práce: **Sjednocování Boha a člověka v pojetí Pierre Teilharda de Chardin**

Téma diplomové práce anglicky: **Unification of God and Man in Pierre Teilhard de Chardin's Conception**

Vedoucí diplomové práce: **ThLic. Ing. František Mikeš, Ph.D.**

Katedra systematické teologie

Předložená práce má 77 stran vlastního textu, takže rozsahem překračuje požadovaný rozsah pro magisterskou diplomovou práci o 17 stran.

Vlastní text předložené magisterské práce se skládá z úvodu, tří kapitol a závěru. V úvodu autor zdůvodňuje volbu tématu. Zpracovat osobnost kněze, přírodovědce – geologa a paleontologa Pierra Teilharda de Chardin SJ, aby se stal „přitažlivou osobností v současné situaci, kdy se začíná práce na novém synodu“ v katolické církvi. Autor uvádí chronologicky čtyři základní Teilhardovy publikace ze kterých čerpal: *Božské prostředí*, *Jak věřím*, *Fenomén člověk* (Vesmír a lidstvo) a *Místo člověka v přírodě*. Knihy vyšly i v češtině. V první kapitole *Život a dílo Pierra Teilharda de Chardin* (21 stran) čerpal ze sekundárního zdroje v angličtině, z knihy německé prof. teologie a náboženských studií Ursuly Kingové *Spirit of Fire – The Life and Vision of Teilhard de Chardin*, která celý akademický život pracuje na University of Bristol v Anglii. Diplomant opomenul uvést na ni odkaz. V druhé kapitole *Člověk v pojetí Pierra Teilharda de Chardin* (18 stran) se Mikulaščík pokusil o zpracování nejdůležitější Teilhardovy eseje *Fenomén člověk*, za což zasluhuje pochvalu. Člověk je v ní zachycen jako *Homo Sapiens*, odlišující se od primátů myšlením a sebereflexí. Je to dílo o vztahu přírodní vědy a víry. Pro lidstvo Teilhard razil pojem *noosféra*, analogicky jako se dnes vžilo nazývat vše živé *biosférou*. Třetí kapitolu *Směřování člověka ke sjednocení s Bohem* (26 stran) věnuje vztahu člověka k Bohu a jejich sjednocování, což je cílem diplomové práce (nadále DP). Celý vesmír spěje k naplnění Bohem, který bude „všechno ve všem“ (1K 15, 28) až po jeho završení v bodu Omega, v Kristu. Materiál pro tuto kapitolu čerpal z Teilhardových publikací *Chut' žít*, *Jak věřím* a *Místo člověka v přírodě*. Závěr DP tvoří dvě stránky.

Vzhledem k účelu, kterému má práce sloužit, je možné konstatovat, že cíle bylo dosaženo. Jde o jakési mikrokompéndium předkládající velmi pestrý, ale i bolestný život Pierra Teilharda de Chardin (nadále Teilhard). Ondřej Mikulaščík byl se čtyřmi Teilhardovými esejemi už dříve seznámen, a Božské prostředí si zpracoval pro sebe v poznámkách.

Začneme kapitolou první, *Život a dílo Pierra Teilharda de Chardin*. Je zpracovaná jako biografie Ursulou Kingovou v knize *Spirit of Fire*, kterou jsem diplomantovi doporučil z důvodu vyjádřeném v Úvodu. Kingová je odbornice na Teilharda a kniha *Spirit of Fire* je jednou ze čtyř, které o něm vydala. Byla také zakladatelkou původního Teilhardova centra v Londýně. Diplomant ji zmiňuje až v první kapitole DP. Myslím, že jí mohl věnovat krátký popis-medailonek, když třetinu práce čerpá z jejího zdroje. Teilhard ke konci života zpracoval svoji autobiografii pod názvem *Srdce hmoty*, jako „autobiografické vrcholné dílo, kde popsal vývoj na své duchovní cestě“ jak správně

uvádí diplomant v 17. části 1. kapitoly, kterou nazval podle Teilhardovy eseje taktéž *Srdce hmoty*. Neuvádí však na ni odkaz v textu, jenom v Bibliografii, což je chyba. Teilhardova autobiografie by však nešla do DP zařadit. Zařazení sekundárního zdroje může být vhodným startem, pokud by diplomant chtěl svoji DP po revizi zpracovat pro zájemce a vzbudit o něho zájem, „aby se Teilhard stal přitažlivou osobností“ jak uvádí autor. Odkazy v DP však postrádají alespoň krátké citace ze zdroje, které by v nich urychlilo vyhledávání. Takže kdo hledá smysl textu ve zdroji, nelze jej lehce najít. V mnoha případech neseděla i stránka zdroje. Diplomanta jsem na to několikrát upozornil a dal mu vždycky příklad na několika ad hoc kontrolovaných citacích, jejichž odkaz nešlo srovnat s textem v DP.

Práce uvádí 239 citací z 5 zdrojů a jenom 8 od jiných autorů, které diplomant vybral. Je škoda, že nevzal v úvahu moji radu vložit do textu odkaz z publikací Františky Jirousové Ph.D., která buduje v republice Teilhardovu společnost.

Jako hlavní nedostatek DP považuji nedbalost s přiřazováním odkazů k textu. Zde je výsledek mé kontroly první kapitoly diplomantovy práce, tj. 26 z 77 stran textu DP. První kapitola má 65 odkazů: Další nevýhodou je, že texty neobsahují citace z odkazů. Je proto dost obtížné nalézt rychle propojení citacemi. DP je sepsána spíše jako próza. I to jsem diplomantovi navrhoval.

Odkaz č.

5 – Odkaz na Ursulu Kingovou má být uveden v už v Úvodu, ke čtyřem primárním Teilhardovým zdrojům. Diplomant ji uvádí až jako první odkaz v **první kapitole** DP, a odkaz není kompletní. Ačkoliv název správně krátí jen na **Spirit of Fire**, zde by měl být uveden celý, i s podtitulem: **KING Ursula Spirit of Fire – The Life and Vision of Teilhard de Chardin**. Orbis Books. Maryknoll, New York, 10545, 245 s. Vždyť informace v první třetině DP byly použity z této knihy.

6 Tamtéž s. 7 [Autor nikde čtenáře neseznamuje jak používat jeho odkazy, když neuvádí citace. Práce je spíše jako jeden text (próza), kromě 8 citací v celém textu.]

7 Tamtéž s. 13. Změnit na 7-13. [Podobně zde. Na str. 13 není citace a zmíněná mariánská úcta je na str. 11. Tzn. že se jedná o **stránky 7-13**.]

11 Tamtéž s. 26. Změnit na 27. [Jde o čtyřřádkový odstavec.]

15 Tamtéž s. 43. Změnit na 41. [Prof. Boule jako specialista na neandertálského člověka je uveden na str. 41.]

19 Tamtéž s. 68. Změnit na 59. [Např. odkaz na R.W. Emersona je na str. 59 aj.]

21 Tamtéž s. 74. Změnit na 72. [Kvůli obsahu. „Věčná žena“ – *Eternal Feminine* není esej ale podle Henri de Lubaca báseň. Chybí příjmení sestřenice, aby se nepletlo s jeho sestrou. Opravit i minulé. Správné příjmení není Teilhard-Chambon, ale **Teilhard-Chambon**; zde by mohla být citována kniha pozdějšího kardinála Henri de Lubaca, SJ *The Eternal Feminine*. Collins: London, 1971, 272 s.]

23 Tamtéž s. 82. Změnit na 80-82. [Zantové věnuje tyto stránky a je vhodné je k těm pěti řádkům takto uvést.]

25 Tamtéž s. 88. Změnit na 83-89. [A kvantový mysticismus, na který jsem poukázal, měl být uveden větou Dnes... kvantové vědy.]

29 Tamtéž s. 102. Změnit na 100-103. [Zvláště zkratka uvedená Tebou „Mystická věda o Kristu je jedinou vědou, na které skutečně záleží“ není na str. 102, ale 103! Měla by mít odkaz v textu na přesnou Teilhardovu citaci z *Letters from a Traveller*, London: Collins, 1962. Podobně jeho úmysl vystoupit z řádu, by si zasloužilo uvést citaci, která je rovněž až na str. 103.]

30 Tamtéž s. 107. změnit na 108.

33 Tamtéž s. 115. Změnit na 115-116. [Na str. 115 se k textu vztahují jen poslední 2 řádky textu Kingové. Hlavní průběh jak bylo dílo recenzované a zamítnuto je až na str. 116.]

34 Tamtéž s. 122. Změnit na 117 (Východní Mongolsko), 118, (nepokoje) 121-122. (Franc, Somálsko aj.)

36 Tamtéž s. 130. Změnit na 129-130.

37 Tamtéž s. 135. Změnit na 134-135.

- 41 Tamtéž s. 158. Změnit na [informace je ok, ale na stránce / stránkách odkazu jsem ji nenašel.]
- 43 Tamtéž s. 160. Změnit na 157-160.
- 44 Tamtéž s. 162. Změnit na 161-162.
- 45 Tamtéž s. 164. Změnit na 163-164.
- 46 Tamtéž s. 166. Změnit na 164, 168.
- 47 Tamtéž s. 169. Změnit na 168-169 [Některé informace v originále nejsou. Odkud se tam dostaly? Pobyt ve Francii: Byl tam až v roce 1928. Jméno sochy Homo Pekinensis, Nelly aj.]
- 48 Tamtéž s. 174. Změnit na [Nic nenalezeno. Zcela jiný obsah.]
- 51 Tamtéž s. 181. Změnit na 180.
- 54 Tamtéž s. 196. Změnit na 197.
- 56 Tamtéž s. 210. Změnit na 210-211. (Poslední věta odkazu 56 by měla končit slovy "...odplul přes Brazílii do USA.) Další poslední věta „Bylo mu doporučeno se už do Francie nevracet“ by měla mít nový odkaz, např. 56b takto:
- 56b Amir D. Aczel. The Jesuit and Skull – Teilhard de Chardin, Evolution, and the Search for Peking Man. Penguin Group (USA) Inc.: New York. 2007, s. 220. ISBN 978-1-59448-956-3.**
- 57 Tamtéž s. 214. Změnit na 212-214.
- 58 Tamtéž s. 219 Změnit na 220-221.

Dovolím si zde poznámku stran zdraví diplomanta. Během sepsání DP onemocněl pádem ze skály, navíc v Rakousku, kde pracoval jako zdravotník. Musel být s úrazem ramene převážet helikoptérou do nemocnice na operaci (což ho stálo podstatnou část úspor), takže až do minulého měsíce v Rakousku pracoval, místo aby se intenzivněji zaměřil na DP. Musel jsem ho napomenout. Proto i přes moje pozitivní hodnocení DP do této chvíle, považuji za vhodné tento nedostatek v DP uvést. Jako hodnocení DP si proto dovoluji navrhnout C.

V Čechách 13. prosince 2021

ThLic. Ing. Mgr. František Mikeš, Ph.D.